

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . 12.— P
Félévre 6.— P
Negyedévre . 4.— P

Magyar kir. postatakarékpénztári csekk-számla száma 38.990.

A hirdetési díj mm-ként 24 fillér és előre fizetendő. — Szöveg közt ennek duplájá.

FOGADÓ

MAGYAR VENDÉGLŐS

Szerkesztőség
és kiadóhivatal
BUDAPEST,
VI, CSENGERY U. 51.
I. emelet 7.

TELEFON: 118-898.

Lapmegjelenés:
minden hónap 1-én
és 15-én.

A „KORCSMÁROS“ MELLÉKLETTEL

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
ÉS A BUDAPESTI KORCSMÁROSOK SZAKOSZTÁLYA HIVATALOS KÖZLÖNYE

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS-, KORCSMÁROS- ÉS KÁVÉSIPAR, IDEGENFORGALMI ÉS BORGAZDASÁGI ÉRDEKEKET KÉPVISELŐ LAP

Külföld és a borralaló

A körülbelül ötnegyed évvel ezelőtt megjelent kereskedelmi miniszteri rendelet pontot tett a borralaló kérdés után. Azóta a rendelet utasításainak megfelelően étkezési üzemek áttértek a százalékos rendszerre és ez ma már annyira átment az életbe, hogy ennek bármely megváltoztatása ellen maguk az üzemtulajdonosok harcolnának a legerősebben. Eppen úgy, mint annak idején a százalékos rendszer bevezetése ellen. Mert az étkezési üzemekben a folytonosság, a megszokás, a zavartalanság, a nyugalom egyik legfontosabb kellék ahhoz, hogy a vendég jól érezze magát. Bármely rendszerváltozás viszont kiválóan alkalmas arra, hogy ezt a nyugalmat akár milyen tekintetben is, de megbolygassa.

Eszmágában sincs tehát ehhez a kérdéshez oly szempontból hozzászólni, hogy a most már kialakult rendszerben valamely változást tartanék kívánatosnak. Sőt, annak bármely tekintetben való megváltoztatása a szakmára nézve egyenesen szerencsétlenség lenne.

A békat mult év májusában felsőbb parancsra egy slukkra lenyeltük. Arról viszont nem tehetünk, hogy a béka még él és néha kuruttyol.

Azzal a kérdéssel sem akarok foglalkozni, hogy vajjon kinek használt és kinek ártott ez a rendelet. Az kétségtelen, hogy leglényesebben érintett réteg, a pincérség, panaszkodik, hogy kevesebbet keres mint azelőtt, a főpincérekől nem is beszélve.

Idegenforgalmunk az utóbbi esztendőben nemcsak a vendéglátóipar, de egész nemzetünk hasznára és örömeire igen szép fejlődésnek indult. Azt hiszem, hogy ha ez nem következett volna be, akkor a borralaló eltörlő rendelet nem látott volna napvilágot. Az akkori — a rendeletet kiadó — kereskedelemügyi miniszter ugyanis kijelentette, hogy idegenforgalmi szem-

pontból tartja ezen intézkedést legfőképpen és elsősorban fontosnak.

Hát ez az a szempont, amivel most foglalkozni szeretnék. Mégpedig abból az alkalmából, hogy a mult hónapban Franciaországban, Svájcban és Ausztriában utazgattam és így személyes tapasztalataim alapján áll módomban arról beszámolni, hogy hogyan is áll a borralaló-kérdés ebben a három államban.

Párizsban nagyon sokféle étkezési üzemet látogattam meg. Kezdve a Léon oleső prix-fix-es éttermétől a Caffé de la Paix, Caffé-Restaurant Weber-en keresztül Larue-ig. A fogyasztott tételek után mindenütt számlát állítottak ki, az előkelő helyeken már, ahogy az szokásos, szalvétával leterített tányéron nyújtották át, de ezekhez a számlákhoz a kiszolgálási díj sohasem volt hozzászámítva. Borralaló tetszés szerint. Pedig, egyrészt Párizsban kétségbevonhatatlanul döntő befolyásuk van a szocialistáknak és így nehezen érthető, hogy miért nem tartják ott, az ő vezetőik a szocialista pincérekre nézve lealázónak a borralalót és ezzel szemben miért tartják a mieink azt annak?

Pedig, másrészt Párizsban is van idegenforgalom. Volt nap, amikor a mostani világhiállítást 24 órán belül 300.000 ember nézte meg. Természetesen ezeknek csak egy része külföldi, de de azért a párizsi hotelekben hónapok óta nehéz szobát kapni. A kiállítás területén működő magyar vendéglő mindenestre velünk együtt furcsának találhatja, hogy amíg a pesti üzemében az idegenforgalomra való hivatkozással kötelező a százalékos rendszer, ott a párizsi üzemében nincs százalék, csak borralaló.

Még érdekesebb a dolog Svájcban. Ez pedig csak igazán klasszikus helye az idegenforgalomnak. Sehoh máshol nem függ annyira ettől az egész nép jóléte, mint éppen ebben az országban. És most vegyük kézbe a „Der kleine

Schweizer Führer“-t, amelyet ebben az esztendőben adott ki a Schweizerische Verkehrszentrale Zürichben. Ez a könyvecske képekkel illusztrált, ügyes, praktikus kis útikalauz idegenek részére. Ennek 7. oldalán a következőket olvassuk: „Mit dem Trinkgeld ist es folgendermassen bestellt. Es erscheint auf der Hotelrechnung als Zuschlag von 10 Prozent bei einem längeren Aufenthalt, bei kürzeren Aufenthalten etwas mehr. Nicht im Preise inbegriffen ist es in den Restaurants und Cafés.“ Magyarozatnak azután hozzáfűzi: „Es ist üblich 10 Prozent zu geben.“

Szóval a svájci éttermekben és kávéházakban sincs kötelező százalékos rendszer, hanem borralaló, akár csak nálunk mult év májusa előtt.

Interlaken-ben bevetődtem egy igen előkelő szállodának az uszonázó teraszára. Egy 40 év körüli nagyon szolgálatkés intelligens pincér szolgált ki. Amikor a fizetésre került a sor, megkaptam tányéron a nagyon borsos számlát, persze kiszolgálási díj hozzáadása nélkül. Megkérdeztem tőle, hogy nem vennék-e ők is szívesebben — mint ahogy az az én hazámban szokásos — ha a százalékot kötelezően hozzá kellene csapni a számlához. A válasz nagyjában a következő volt: Nekem csak egy céloom van, minél többet keresni, hogy minél jobb megélhetést tudjak biztosítani magamnak és családomnak. Sokkal szívesebben dolgozom és sokkal nagyobb ambícióval, ha meg van a reményem, hogy a figyelmes és gondos kiszolgálásomért többet is fogok kapni. Szalalékremszernél már előre tudom, hogy mi jár majd nekem, tehát nincs, ami külön animáljon engem a sablonosnál figyelmesebb kiszolgálásra. Pedig azt hiszem, hogy a vendégek szempontjából éppen ezek a figyelmeségi pluszok azok, amelyek számukra a legkedvesebbek és legkellemesebbek és amelyekért a legtöbb-ször pénzben kifejezve is hálásak. En egy darabig feljegyzéseket készítettem

Popper Borpincészet Részvénytársaság

Alapított 1869.

Budapest-Kőbánya, Előd ucca 8.

Telefon: 1-484-62, 1-484-61.

Az 1922. évi országos szőlő- és borgazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Válogatott uradalmi fajborok.

Kérjen saját érdekében árajánlatot.

Kölcsön

adunk alkalmakra széket, asztalt, üveg- és porcellánárut stb. fillérekért. **Használt biliárdok,** sörkimérők, alpacca-evőszközök, kerti bútorok, kunglizo felszerelések legolesőbban. — Ujjonnan engedélyezett fém ürmétekek. —

FRIED Zsigmond és Fia

VI, KIRÁLY UCCA 44. TELEFON: 1-291-34.

magamnak, hogy mennyit keresnek százalékos rendszer mellett. Megállapítottam, hogy 10, de még 15%-os kulsznál is jóval többet kerestem borralvalóban. Azt pedig, hogy a borralvaló lealázó lenne reámnézve, azt nevétségnek tartom. Tisztességes munkával kerestem meg azt és ha így többet tudok keresni és ha avinni, mint százalékos rendszer mellett, akkor nekem ez a felemelőbb és ez a jobb. Legfeljebb csak az elnevezést kifogásolom, mert én például egyetlen frankot sem költök a keresetemből borra, italra, hanem az egészet kenyérre, lakásra, ruhára és gyermekeim felnevelésére.

Igy Svájc.

Most pedig csak néhány szót Bécsről. Visszafelé való utamon ott is eltöltöttem egy napot. Párizs és Svájc után bizony csodálkoztam volna, ha ebben az óriási idegenforgalmú centrumban is nem a borralvaló-rendszerral találkozom. Szóval Ausztria is. Kávéházakban, vendéglőkben szó sincs százalékról, hanem csak borralvalóról.

Ezek után tehát bátor vagyok megjegyezni, hogy az az idegen, aki a múlt év májusa előtt Franciaországban, Svájcban és Ausztriában keresztül idejött hozzánk, talán mégsem lehetett olyan nagyon meglepve, vagy megbotránkozva, amikor nálunk nem százalék-, hanem borralvaló-rendszert talált. Tehát talán mégsem egészen helyes annak a bizonyos miniszteri rendeletnek a kiinduló pontja, amely annak szükségességét elsősorban a növekvő idegenforgalommal indokolta.

Mint már egy helyütt kijelentettem, iparunkra nézve egyenesen szerencsétlenségnek tartanám, ha bármilyen hatósági intézkedéssel a fennálló rendszert ma ismét megbolygatnák. Nem ez volt soraimnak célja. Azonban újból hallunk bizonyos mozgólódásokról, amelyek ismét ezzel a kérdéssel foglalkoznak.

A békát lenyeltük és nem tehetünk róla, hogy ez még mindig él és néha kuruttyol is.

Dr. Strausz Vilmos.

A termelői kimérések kereseti adója és a vendéglős és fűszerkereskedő adófelszólamlási bizottsági tagok

A termelői kimérések után fizetett kereseti adó visszásságairól már korábban megemlékeztünk e lap hasábjain.

Megirtuk, hogy a bortermelő fizeti a termelés után való adóját a földadóval, hogy nem azért keresi fel a termelői kimérés útján közvetlenül a fogyasztót, hogy külön keresetet érjen el, hanem egyszerűen kényszerűségből:

azért, mert egyébként a nyakán marad termése.

Évek óta jogviták folynak az egyes termelői kimérések megadóztatása körül.

A Szőlősgazdák Egyesületének sikerült kétízben is elvi jelentőségű határozatot meghozatalát elérni a Közigazgatási Bíróság részéről. Ezek az elvi döntések nem jártak azzal az eredménnyel, amelyet tőlük a szőlőgazdaság várt.

A Közigazgatási Bíróság olyan kritériumot állapított meg az adóztatás szempontjából, amelyek következtében a kimérések legnagyobb része adókötelessé vált, illetőleg maradt.

Ezen elvi sérelem mellett mindinkább elviselhetetlenné válnak a gyakorlati alkalmazással járó igazságtalanságok és felmerülő panaszok.

Természetszerű ugyanis, hogy a termelői kimérések nagy része városokban létesül, hiszen a fogyasztóközönység azokban lakik. Azután a rendszabályok értelmében az egyszerűsített eljárás módján esakis ezekben a városokban lehet engedélyt kapni.

(Elmondjuk itt, hogy más községekben, amelyek rendes engedélyezés eljárást alásnek: engedélyezett termelői kimérés olyan ritka, mint a fehérhólló; a pénzügyigazgatóságok rendszeresen megtagadják az ilyen kimérések engedélyezését.)

A városokban mármost a kereseti adófellebbezések elbírálása olyan felszólamlási bizottságok elé tartozik, amelyekben a városi lakosság képviselői óriási többségben ülnék. Szinte minden bizottságban van 1–2 vendéglős és néhány fűszerkereskedő.

Ezen egyének sorában saját érdekvépviseleik évek óta a gyűlöletig menő harci kedvet táplálnak és növelnek nagyra a termelői kimérések intézménye ellen, lehet-e csodálkozni tehát azon, ha az adófelszólamlási bizottság a leghetetlenebb megadóztatási javaslatokat is helybenhagy és ha hova-tovább minden termelői kimérés kénytelen lesz megszűnni azért, mert nem bírhatja el ezeket a horribilis adókat. Hogy e részben milyen kirívó esetek történnek, azt lapunk egy barátja a következőkben ismertette velünk:

Egyik budapesti adófelszólamlási bizottság előtt tárgyalás alá került egy

nagyforgalmú termelői kimérő kereseti adó ügye.

A javaslat exorbitáns volt. Olyan nagyarányú forgalomból indult ki, amelyet minden szakértő lehetetlennek tart. A haszonkulcs is csak olyanok előtt látszik lehetségesnek, akik nem ismerik a hasonló üzemekkel együttjáró terheket és kiadásokat.

Az érdekelt adózónak kikézbésített I. fokú kivetés összezszerüleg megjelölte a feltételezett forgalmat anélkül, hogy elárulná, honnan veszi az adófelügyelőség ezt a számot.

A tárgyalás elején azonnal kiderül, hogy a kinstári előadó a javadalmi hivataltól kapott adatokat arranzéve: milyen összegü bort adóztatott meg a kimérő az év folyamán Budapestre való behozatala alkalmával a vámvonalon. Az adózó, aki nem tudta, milyen irányban kell bizonyítania — hiszen nem ismerte a fizetési meghagyásban szereplő szám eredetét —, azt a kérelmet terjesztette elő: adjanak számára 8 napot, hogy bebizonyíthassa, miszerint az általa Budapestre behozott bor nagy részét 25 liternél nagyobb tételekben, tehát nagyban adta el, amely eladások nem esnek kereseti adó alá s amelyek árai nem azonosak a kimérésben alkalmazott kicsinybeni árakkal. Így kívánta bizonyítani, hogy a feltételezett forgalom tévedésen alapszik.

A bizottság tagjainak egyike a legélesebben a halasztás megadása ellen nyilatkozott az adózó jelenlétében. Elmondotta, hogy mindenkinek tudnia kell, hogy a tárgyalásra elkészülve kell jönni.

Ez az állítás nonszensz,

mert egy meg nem indokolt kivetés esetében az adózó nem tudhatja: miért és mi ellen kell bizonyítania.

Az adófelszólamlási bizottság zárt ülést tartott és elfogadta az élesen felszólaló bizottsági tag úrnak tiltakozó álláspontját. Nem adta meg a halasztást. Később azután ugyanez a szigorú bizottsági tag ur az a kijelentést kockáztatta meg, hogy a termelői kimérő azért fizethet magas kereseti adót, mert hiszen nem fizet italmérisi illetéket, adózó vitába szállt ezen állásponttal, a bizottsági tag azonban (a kinstári előadó ur néma részvétele mellett) tovább képviselte ezt a tényleges jogi helyzettel és gyakorlattal (lásd 1921:IV. tc. 19. § VI. és a végrehajtási utasítás 19. pontjának VI. pontját) ellenkező álláspontját.

Alig kell ezek után mondani, hogy a hasonló állításokkal befolyásolt felszólamlási bizottság fenntartotta a képtelen magasságú adóalapot.

A tárgyalás után az adózó megtudta, hogy a szigorú bizottsági tag: fűszerkereskedő és rajta kívül még két fűszerkereskedő volt az összesen hat-

Molnár Gyula
női divatruháza
VII., Rákóczi út 22. szám

METROPOLE SZÁLLODA
BUDAPEST, VII. RÁKÓCZI UT 58. SZÁM

Modern, kényelmes, olcsó. Patinás hírű konyha.
Cigányzene, Jazz-Band, Tánc.

KVILA GYULA

Bádogos munkák. Víz, gáz, csatornázás és fürdőberendezések. Központi fűtések, melegvzellátás és szellőzőberendezések vállalata

BUDAPEST, II. TÖRÖK UCCA 8. (Margithíd közelében.) Telefon: 151-655.

nyole tagú bizottságban.

A termelői kímérők tehát adó szempontjából egyenesen ki vannak szolgáltatva azoknak az érdekelteknek, akik úgy tekintenek rájuk, mint be-tolakodott versenytársakra és akik el-tökélt szándékkal kívánják kiirtani őket a gazdasági életből.

Ugy tudjuk, hogy adókievetési rendszerünkben az autonóm testületek azért nyertek jogokat, hogy védjék esetleges egyoldalú kineztári állásponttal szemben az adózók érdekeit. Semmiestre sem az a hivatásuk a felszámolási bizottság tagjainak, hogy külön kari érdeket képviseljenek és hogy az érdek-képviselői küzdelmet átvigyék az adóztatás gyakorlati területére.

Ismét egy adalék ahhoz: mit jelent és milyen eredményekhez vezet az italmé-
rési engedélyek rendszere.

továbbá az az elvi igazságtalanság, amely a termelői kímérések külön ke-
reseti adóztatása körül fennforog.

*

A Borászati Lapokból vettük ezt a közleményt.

Anélkül, hogy polémiába kívánnánk bocsátkozni, csak egészen röviden a következőket említjük:

Téves az az állítás, hogy a felszámolási bizottságokban minden bizottságban 1-2 taggal van képviselve a vendéglospár. Nemhogy minden bizottságra, de még kerületekre sem jut egy-egy vendéglős az adófelszámolási bizottságba.

A gyűlöletig menő harcok egy a másik világába tartozik.

Az illető bizonyára nagyon szép üz-

leti forgalmat ért el, mert valószínűleg potom árért árusította az italt. Most azután jött a számla: az adó, most egyszerre észbekapott. Pedig ezzel számolni kellett volna előre! Olvassuk, hogy az a termelői kímérő, akiről a cikkben szó van, nagyon jól tudta, hogy adózásnál milyen haszonkulcsal számol az adóhatóság.

Ha a kikébesített határozatban feltüntetett adóösszeget sokalja a fél, úgy felszámolással élhet és a tárgyaláson neki kell igazolni: miért sokalja a kirótt adót, tehát teljes felkészültséggel mehetett már oda. Bormérésről lévén szó, nem kellett tehát valami nagy fantázia ahhoz, hogy milyen adatok alapján rótták ki az adót. Ha pedig igazolni akarta, hogy nagyban adta el a bornak nagyobb részét, miért nem igazolta ezt hiteltérdelem-lően? Ehhez nem kell 8 nap, hanem csak egy óra, hogy könyveit elhozhasssa.

De miközbe van az adózásnak az „italmériési rendszerhez“?

Az mindenesetre nem áll, hogy a termelő nem fizet italmérisi illetéket, fizet, de csak úgy jelképesen, jóval kevesebbet, mint a vendéglős vagy a kocsmáros.

A gyöngyösi szőlő- és borgazasági ülésen egy képviselő kiállt és a közönség előtt elmondotta, hogy Gyöngyösön a vendéglősök 10 fillérért veszik a bort és 120 pengőért mérik.

Ez a kijelentés komolytalan, a szobanforgó adózó elmondaná, milyen aranybánya a vendéglős- és kocsmárosipar! Mennyit lehet keresni.

ség értékesítésében a gazdák segítségére akart lenni: borpárlat részére nagy mennyiségű vásárolt föl. 1926-ban kelt rendelettel engedélyezte az őstermelői kíméréseket, amivel egyáltalán nem segített az őstermelőkön, hanem azok és a fogyasztók közé a borkofákat termelte ki, alkalmat adott a rendelet lelkiismeretlen kijátszására olyan „őstermelőknek“, akik 5 hl saját termésből 105 hl-t mérnek ki, alkalmat adott a kereskedőknek ilyen „őstermelőkkel“, mint strómanokkal való manőverezésre, szövetkezetet is akar létesíteni, amelyek a termést megveszi, értékesíti, exportálja, 9 malligand fokon aluli borból borpárlatot akarnak készíttetni, stb.

Mindezek az intézkedések azonban nem alkalmasak a belföldi borfogyasztás lényeges emelésére, ehhez bizonyos közigazgatási és egyéb rendelkezések eltörlésére, módosítására van szükség. Módosítsák a kocsmai hitelről szóló törvényt úgy, hogy az elfogyasztott itál ára faluhelyen legalább 5, városban legalább 10 pengőig legyen perelhető. A zenei záróra az üzleti zárórával azonos legyen: faluhelyen éjjelig, városban éjjel után 2 óráig. Engedjék meg a vendéglősnek és kocsmárosnak is a mulatság tartását, töröljék el annak túlmagas sallangjait. A vidéki szállodák házadó alapját a fővárosi alapon állapítsák meg: töröljék el a kártya, a teke, a billiárd, a sakk és dominó vigalmi adóját; szüntessék meg a többi intézkedéseket is, amelyek a kineztárnak, a közönségnek már régen kevés jövedelmet, nekünk és vendégeinknek azonban annál több vexaturát és keserűséget jelentenek és akkor fel fog emelkedni a belföldi borfogyasztás.

Szöllősy Ferenc előadását a hallgatók nagy tetszéssel fogadták és lelkesen megtapsolták.

Sumi Károly, a Bor-, Sör- és Italmérők Ipartársulata alelnöke a must- és borarak kialakulása és azoknak kihatásáról tartott érdekes előadást. Elmondta, hogy a vendéglős- és kocsmárosipar, amely a legnagyobb borvásárlója az országnak, igen nagy felvevő-apparátussal rendelkezik és így az ipar nevében is elmondhatja, hogy a vendéglősnek és kocsmárosnak nem érdeke, de nem is kívánja, hogy a must oly olcsó legyen, hogy a szegény termelőt kihasználják csak azért, mert nagyon rá vannak szorulva a pénzre, vagy hordóhiány miatt kénytelenek árújukat fogsikorgatva odadobni. A mi iparunknak az az érdeke és azt szeretnők is elérni, hogy úgy mint régen volt, most is meg legyen a harmónia termelő és vevő között, most is vissza-álljon az az egyetlen helyes állapot az egymásra utaltak között. A mi iparunk nem szereti a síró szőlősgazdákat látni, mi azt akarjuk, hogy a gazdát

A Salgótarjánban tartott országos kongresszus lefolyása

(III.) Szöllősy Ferenc országos társelnök felhívta a figyelmet az el-
lentétre, ami a miniszteri képvisel-
teknek és a város polgármesterének ré-
széről szakmáinkat illető dícsérő elis-
merések és a nemleges titkári jelen-
tés között fennáll, mert elérkezett im-
már a tizenkettedik órája a panaszok
orvoslásának, a kívánások teljesíté-
sének. A kereskedelem és közlekedés-
ügyi miniszter úr képviseletében meg-
jelent Arkay Ferenc dr. osztályfőnök
öméltósága azt mondotta, hogy min-
den ügyet, amely mások érdekeit nem
sérti, kedvezően elintézzék. Az a tisz-
telletjes kérelme, hogy ezt a felfo-
gását tegye revízió tárgyává. A kifő-
zők belekontárdoknak a vendéglősipar-

ba, a csempészek és borzúmérők jo-
gosulatlanul folytatják az italmérést,
az egyesületek is gyakorolják a ven-
déglospárt jogosulatlanul, jóllehet,
hogy azt — bár törvénytelenül — ese-
lekszik és ehhez anyagi érdekeik fű-
ződnek, hát ebbe a minisztérium azért
nem avatkozhatik bele? Az a kérelme,
hogy igenis a minisztérium erélyes
kézzel avatkozzon bele ezekbe az
ügyekbe, tekintet nélkül arra, hogy
azok anyagi érdekeit sérti. Nem tür-
hető, hogy a vendéglősipar üzletkört
mások elesípegetik.

Főlsorolja a módokat, amelyekkel a
kormány az évi 3-4 millió hektoliter
termésből az évi 2 milliós belső fo-
gyasztás után fennmaradó bormennyi-

is megelégedés sugározza be, mi tehát szívesen veszünk minden olyan intézkedést, amely a gazdák jogos és természetes érdekét szolgálja, de ugyanakkor erélyesen kifogásoljuk, hogy az ú. n. termelői kiméréseket is úgy állítsák be, mintha ezek a kimérések a szőlősgazdák egyetemének érdeke volna. Ellenkezőleg. Nem hisz abban a tervben, amely a bornál is az egyikébevezetését kívánja. Feltételezi, hogy ez csak pletyka. Sőt az a felfogása, hogy az a szerv, amely most a kormány támogatásával létesült, kötelessége volna a már fennálló termelői kimérések leépítésénél is közreműködni. Abban a reményben zárta felszólalását, hogy a jövő évi kongresszus már kellemesebb körülmények között fog összeülni.

Göresös András (Hatvan) az ipar ottani helyzetét ismerteti, különösen kiemelte a társadalmi körök, a buteliázók törvényellenes eljárását és arra kérte a kongresszust, hogy a hatvani kartársak nehéz helyzetében legyen segítségére. Különben bízik a miniszteri kiküldöttek ünnepélyes ígéreteiben, mert tudja, hogy a magyar ember szavat tartja.

Kelemen Andor (Eger) a termelői bormérések és a zugkimérések káros tevékenységéről számol be. Védelmet kér a vendéglős- és kocsmárosiparnak.

László Pál dr., a Zeneszerzők Szövetkezetének igazgatója védelmezi a Szövetkezetet a kongresszuson is elhangzott támadások ellen. Megemlíti, hogy a Szövetség elnöksége többiben panasszal fordult hozzájuk, azokat mindig kivizsgálták, de sajnos, meg kell állapítania, hogy a legtöbb esetben a panasztevőnek nem volt igaza. A zeneszerzői jogdíjfizetés kötelezettségét a törvény mondta ki. A jogdíj magassága ellen is voltak kifogások. Ebben az ügyben a Szövetség elnökségével már folytatott megbeszélést és azt hiszi, hogy sikerülni fog együttesen olyan megállapodást létrehozni, amely mindkét fél érdekeit fogja szolgálni.

Stéger Béla dr., a Szövetség ügyésze rámutatott arra, hogy a Zeneszerző Szövetkezet 20–30 pengős követelése miatt jogbitorlási pereket akaszt a kartársak nyakára, megtöltve 500, esetleg 2–3000 pengős eszményi kártérítéssel, úgyhogy ezek az ügyek mindenkor a törvényszékhez kerülnek, ahol alperesnek ügyvédet kell vállalni és rengeteg sok költség keletkezik. Ha a Szövetkezet a késedelmes fizetők ellen a bírósághoz fordul, úgy ne jogbitorlási perrel jöjjön, hanem perelje fizetési meghagyással, ezzel is célt fog érní és nem okoz jelentékenyen nagy perköltséget.

Elnök közli, hogy a Zeneszerző Szövetkezet felszólaló igazgatójával megbeszélést folytatott és mivel úgy látja, meg van a hajlandóság a differenciák eliminálására, arra kéri a kongresszus nevében az igazgatóságot, hogy a kilátásba helyezett együttes

tárgyalásokat mielőbb kezdje meg a Szövetség vezetésével.

Stéger Béla dr. ügyész a kifőzőipar szabályozását tartja nagyon kívánatosnak. Ebben a kérdésben a minisztériumban már folynak az előmunkálatok. Nem tartja célravezetőnek a kifőzőipar képesítéshez kötését, de kívánatos, hogy ez az ipar is az engedélyhez kötött iparok közé soroztasék. Természetesen annak külsőleg is kifejezésre kell jutni, hogy a kifőző nem vendéglős-üzem, ennél fogva semmi értelme nincs annak, hogy a napnak olyan szakában, mikor vendégeket nem szolgálhat ki, azok nyitva tartsanak. Mindenesetre kívánatos a vendéglősipar és a kifőzőipar közt egy éles határvonal létesítése. A husos és hűsnélküli menü kiszolgálása délben és vacsorakor volna megállapítandó. Nincs arra szükség, hogy kifőzőkben naponta változatos ételpanaszokat tegyenek a vendéglősök.

Malmos Mihály (Albertirsa) a termelői kimérések ügyét és a záróra elleni panaszokat teszi szóvá.

Herz Simon (Miskolc) a miskolci és borsodmegyei állapotokat ismerteti. Elmondta, hogy Miskolc városa a borsempeszek és zugkimérők ellen valóságos sziszifuszi munkát végez és képtelen ezt a visszaélést kiküszöbölni. Erteljes összefogásra van szükség.

Szöllősy Ferenc társelnök a szervezkedés és vidéki csoportok felállításáról tett javaslatot. A kartársak ott, ahol az iparukhoz tartozók még nincsenek megszervezve, tegyék meg kötelességüket és alakuljanak meg valami formában. Az Országos Szövetség elnöksége ebben a munkában — ha hozzá fordulnak — szívesen lesz segítségükre. A kartársak a mai kongresszuson is hallották, mennyi baj, mennyi sérelem van iparunkban. Ha azt akarjuk, hogy ezek megszűnjenek és iparunk könnyebb boldogulását előmozdítsuk, úgy mindannyiunknak össze kell fogni, ezt pedig csak szervezkedéssel érhetjük el. Mert nem elég az, ha évente a kongresszuson megjelenünk, otthon is kell iparunk érdekében dolgozni. Végül kerületi beosztások létesítésére tett előterjesztést. A kongresszus egyhangú lelkesedéssel tette magáévá az előadó javaslatát.

Szekeres György ipartársulati elnök (Debrecen) ismertette iparunk helyzetét Debrecenben. Nem kíván részletesen kitérni a baj okára, azonban ipartársulata kidolgozott egy előterjesztést, melyet

Salgó Imre (Debrecen) ismertetett és ez Debrecen városáról igen szomorú képet festett.

a) Városunk vézeinél a munkabérek általában véve alacsonyabbak, mint a családi munkabéreké eddig már bevezetett magyar városokban (Pécs, Miskolc). Csekélyebb munkabérek fizetnek, mint ahol be akarják vezetni

Csak **Halász kabátot, ruhát viseljük!**

Nívója magas! Ára alacsony!

HALÁSZ DEZSŐ
női divatháza, Rákóczi út 54.

Takarításhoz háztartási cikkek

csak **BÁRDI-nál**

Rákóczi út 1., Rákóczi út 50.
Lipót körút 22.

(Győr, Budapest), ahol a minimális napszámber 2 pengő, míg nálunk 1.60 és 1.40 pengős napszámberék nagyon szép számmal vannak.

b) Az elsőrendű élelmickek fogyasztásában nagyon szomorú szerepet játszik a debreceni fogyasztóra, mert míg Budapest 1936-ban 19.5 deka a fejenkénti húsfogyasztás, addig Debrecenben a hivatalos adatok szerint csak 9 deka.

Építkezési konjunktúra jelenlétét valamelyik helységben akkor állapíthatjuk meg, ha a lakásépítkezések száma felülmúlja az ugyanazon időben kötött házasságok számát. 1930 óta városunkban ilyenről beszélni sem lehet, mert 1930 január 1-től 1936 december 31-ig összesen 6777 házasság kötött, míg ugyanezen idő alatt mindössze 1657 új lakás épült, tehát csak minden negyedik házasságra esett egy új lakástermelés.

Mindezek alapján feltétlenül indokoltnak találjuk a családi munkabérek bevezetését.

Városunk szomorú gazdasági helyzetének illusztrálására az alábbi tényeket említheti fel:

a) Városunk tőkekepződésére a gazdasági válság igen szomorú kihatással járt, mert míg 1913-ban egy fejre 896 pengő takarékbetéttel esett, addig 1930-ban 174 pengő, 1935-ben már csak 103 pengő takarékbetéttel esik, amellyel városunk utolsó helyen áll a magyar városok között.

b) A világháború után több mint 30 gyár és iparüzem szűnt meg Debrecenben, amely azt eredményezte, hogy ma 3250-nel kevesebb nagyipari munkahely van Debrecenben, mint 1914-ben és ez városunk dolgozó társadalmának évi jövedelmét 2,535.000 pengővel csökkentette.

c) A kisipar munkakörének "összeszűkülésére" jellemző, hogy míg 1926-ban 3500 debreceni kisiparos 7400 segédet és tanoncot foglalkoztatott, addig 1935-ben 3100 iparos csak 3500 segédet és tanoncot foglalkoztatott.

d) Ilyen tények nagyon természetesen nem maradtak kihatás nélkül az ipari utánpótlás kialakulására nézve sem, mert rövid 10 év alatt 1935-ig

Kartárs! Tagja már az Országos Szövetségnek? Ha még nem, azonnal kérjen belépési nyilatkozatot!

1000-nél többlet csökkent az iparostanulók száma városunkban.

f) A debreceni dolgozó társadalom egészségvédésére vonatkozólag megdöbbenő adatot szolgáltat a város 1937. évi költségvetésének 707. számú tétele, amely a közellátási gyógyszerre 80.000 pengőt irányoz elő. Maga a költségvetés indoklása megjegyzi, hogy az ilyen vidéki városok között, bár annak csökkentésére közigazgatásilag mindent elkövet a város vezetősége. Ezen tétel mint a szociális helyzet súlyos bizonyítéka különösen akkor hat megdöbbenően, ha Budapest székesfőváros hasonlúságától vetjük össze, ahol a közellátási gyógyszer egymillió lakosnál nem több mint 350.000 pengő, addig a 122.000 lakosú Debrecennél 80.000 pengő.

g) A debreceni dolgozó elesettségét mindennél ekesebben bizonyítja az a tény, hogy minden második temetés Debrecenben ingyenes.

Ha már a statisztikánál tartok, bátor vagyok iparunkat közvetlen érintő pár adattal az alábbiakban beszámolni:

Debrecen város területén az italmézési engedélyek a következőképpen oszlanak meg: vendéglőipar 81, kocsmáipar 130, létszámofelüli engedély 16, korlátolt kimérés 172, termelői kimérés 61, saját termelői kimérés 104, összesen 564 engedély.

Ha most figyelembe vesszük azt, hogy Debrecennek 122.500 főnyi lakosága van, mely számból 25% tanyai lakos marad, 91.900 lakos s ezen aránylag kevés számra 564 italmézési engedély esik, tehát minden egyes italmérőre 163 lakos, de e 163 lakosnak 5%-a elagot, 45%-a pedig 18 éven aluli kiskorú, végeredményben az italmérések túlszűfolttsága folytán minden egyes italmérőre 82 ember esik, de e számban a nők is befoglaltatnak.

Ipartársulatunk hosszas és alapos megbeszélés után e kilátástalan helyzetből való felszabadulásra a következő javaslatokat terjeszti személyesen keresztül a mélyen tisztelt kongresszus elő azon kérése kapcsán, hogy ezeket a létfenntartó javaslatokat nem csak megszavazni, hanem keresztül is vinni szíveskedjenek állandóan figyelemmel és szem előtt tartásával a tisztántúli legsúlyosabb viszonyokra:

1. Debrecenben gombamódra szaporodnak a termelői kimérések, melyek létünkben sujtanak, jól tudjuk azt, amíg mi hatósági rendeletekkel vagyunk korlátok közé szorítva, addig ezek a termelői kimérések valóságosan szabadon garázdálkodnak.

Nincs kifogásunk ezek ellen a termelői kimérés ellen, de követelnünk kell, hogy ők is azokat a terheket viseljék, melyeket mi viselünk, ugyanazon egészségi berendezésekkel kell hogy rendelkezzenek, melyekkel mi rendelkezünk s ha ezek meg lesznek, úgy biztosan lehetünk benne, hogy számuk nem fog növekedni és újabbak nem ütnek fel fejüket lépten-nyomon

minden pincében, hanem erősen csökkenteni fognak.

Mindaddig, míg ezt a hatóságoknál keresztül tudjuk vinni, addig is kérjük a hatóságokat, hogy ezen termelői kiméréseket hathatósabban ellenőrizzék, hogy megszűnjenek azok az anomáliák, melyek ma fennállanak. Mert ma az irodákat rendezik be vendégszobáknak s az udvaron felállított asztaloknál, a házmesteri lakásokban fogyasztják el a vásárolt sokszor 2-3 decis bort. Szűnjön meg az 1 decis kóstoló, mert ez a legalkalmasabb a törvény kijátszására, mert - deciként 15, sőt 20 pohárral is megisznak kóstoló címén jótörkü egynék.

2. Második súlyos problémánk a korlátolt kimérések, melyek ma a laza ellenőrzés folytán úgy kinőtték magukat, hogy a kis- és nagyfrősöket, sőt poharas sört egész nyugodtan árusítják üzletük végében levő raktár és irodahelyiségekben.

Minden erőnkkel össze kell fognunk, hogy a vendéglőiparnak e kores kinövéseit megszüntessük, mert lehetetlen állapot, hogy mi, akik legsúlyosabban adózunk, bástyafalként legyünk körülveve az árromboló és kalkulációt nem ismerő, hogy úgy mondjam kántárokkal, akiknek az italárúsítás nem egzisztenciájuk, csak üzletükben levő 1000 mellekeikk mellett az itallal egygel több van.

Most pedig bátor vagyok még pár szóban ráteríteni a kocsmárosipar súlyosabb körü panaszára és soronkívül való elintézését kérve ezeknek, hogy egy tradicionális ipar ne a végleges megszűnésre legyen kárhoztatva.

Kérelmeink a következők: 1. A kocsmáiparban a zárt szám bevezetése il-

letve felülvizsgálása és szigorú betartása. 2. A kocsmáiparnak képesítéshez való kötése. 3. Csak garanciaaképes és szakképzett egyén kaphasson ipart.

Murányi Józsefné (Váé) a kereseti adó kivételénél alkalmazott haszonkulcs magasságát ismerteti. Hiába is mondják fel a rögzített kereseti adót, mert az túlmagasan van megállapítva, de az új kirovásnál oly magas haszonkulcsot alkalmaznak, hogy csak az adóelleni felszámolásnál lehet a legnagyobb erőfeszítéssel némi csökkentést elérni. Murányiné érdekes felszámolását a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta.

Elnök — mivel több felszólaló nem jelentkezett — jelentette, hogy az elfogadott javaslatokat kiegészítve a beérkezett indítványokkal, amelyeket csak azért nem tárgyalunk külön, mert a napirend egyik-másik pontjához tartoznak és azokra az előadók amúgyis figyelemmel voltak — rövidesen a kongresszus kívánásának megfelelően küldöttségileg fogja illetékes helyekre betérjeszteni. Mielőtt a kongresszusi tanácskozást bezárná, indítványozza, hogy a kongresszus dr. Förster Kálmán polgármester urat, aki a kongresszus sikere érdekében buzgólkodott és ritka vendégszeretettel fogadta a kartársakat, válassza meg az Országos Szövetség dísztagjává.

A kongresszus az elnök indítványát egyhangúlag elfogadta. Az elnök zárószavai és a Hymnus elnéklése után vért véget a kongresszus.

*

Itt említjük meg, hogy az Országos Szövetség elnöksége a kongresszusi határozatokat küldöttségileg illetékes helyen már átadta.

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÜK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

Az Országos Szövetség és a Budapesti Kocsmárosok Szakosztályának helyisége: Budapest, VI, Csengery uca 51. szám. I. 7. Telefon: 1-188-98.

*

Jogi tanácsal tagoknak ingyen szolgál: dr. Stéger Béla ügyész, Budapest, IX, Ferenc körút 37. szám. Telefon: 1-379-88.

Hivatalos órák: hétköznap délelőtt 9-4-ig. A hivatalos órák alatt a tagok minden szakipari ügyben díjmentesen kapnak felvilágosítást a Szövetség irodájában. Vidéki megkereséseknél válaszbélyeg feltetlen csatolandó.

#

Felhívás.

Országos Szövetségünk tavasszal tartott közgyűlésén megválasztotta a tisztikart. Minden megválasztott kartársat erről írásban értesítettük és kértük, hogy a megválasztás elfogadásá-

felől az értesítéshez mellékelt nyilatkozatot aláírva küldjék vissza.

Néhány kartárstól ez a nyilatkozat eddig nem érkezett vissza. Kérjük ezeket a nyilatkozatokat még e hó folyamán címünkre beküldeni. Amennyiben ezek a nyilatkozatok nem érkeznek be, az elnökség kénytelen lesz a november havában tartandó intézőbizottsági ülésen ezt azzal bejelenteni, hogy megválasztásukat nem fogadták el.

Kérelem.

Felkérjük a Szövetségünkhöz tartozó ipartársulatokat, szakosztályokat, szakcsoportokat, valamint azokat az egyéni tagokat — beleértve a vasúti szakosztály tagjait is —, akik az idei tagsági díjat illetve tagdíjatalányokat mindezeig nem küldték be, szíveskedjenek ezeket a díjakat f. hó végéig Szövetségünknek a m. kir. Postatakarékpénztárnál levő 30.518. számú csekk-számlára befizetni.

Már az ókorban is kedvelték a birsalmasajtot

A gyümölcsöskert legkésőbbi szüretelésű gyümölcse: a birsalma. Nyersen kemény, fojtóízű, csaknem ehetetlen, de párolva, főzve és cukorral vagy mézzel elkészítve pompás esemege válik belőle. A birsalma is azok közé a gyümölcsök közé tartozik, amelyen a kultúra nem sokat változtatott. Friss állapotban ma is olyan fanyar és savanyú, mint amilyen hajdan a görögök idejében volt. Mert már az ókorban ismerték s különösen a görögöknek volt kedvelt gyümölcse. Krisztus urunk születése előtt a hatodik században élt athenaei törvényhozó, Solon egyik törvényében elrendelte, hogy a menyasszony, mielőtt új házába lépne, kydoni almát egyék, mert ez a gyümölcs minden rossztól távoltartja és megóvja. Ennek idején Kréta-szigetén Kydon városának környékén termelt a birsalma, azért is nevezték kydoni almának. Mai tudományos neve, a cydonia, a kydoni almára emlékeztet. Az ókori görög írók szerint, Páris, a trójai királyfi aranyalmája, amelyért a három istennő versengett, tulajdonképpen birsalma volt. A görögöktől a rómaiak is átvették a birsalma használatát és azt a sok babonát is, amely ezzel a különös gyümölccsel kapcsolatos volt. A rómaiak mézben sűrűre főzték meg a birsalmát és esemegeként fogyasztották.

Valószínű, hogy a birs a rómaiak révén honosodott meg Franciaországban, Németországban és nálunk is. A tizenötödik századból való latin-magyar szójegyzékben birsalma néven fordul elő a gyümölcs, amelyről már Lippai János, az első magyar nyelvű kertészeti szakirója azt írta, hogy orvosságokban hasznosabb az almánál és a körtvélynél, ha megsütik és mézzel vagy nádmézzel főzik. Az ő könyvében olvashatjuk, hogy „a birsalmának szaga mindenféle méregnek nagy ellensége. Erősíti a gyomrot, aki megesi és a hasfájást megállítja. Jó lélegzetet szerez, ha étel előtt élnek vele, ha utána lágyít. A birsalma liktárium igen jó a részegségből esett főfájás ellen, ha sütte eszik is, azonkívül gyomor-fájást, csuklást, hányást, ételutalást gyógyít. Hasonlóképpen, ha megfőzik és flastrom módjára a gyomorra kötik.”

A régi magyar konyha a birsalmából liktáriumokat és „beesínált” készített leginkább musttal, mert akkoriban a mustot használták a gyümölcs befőzéséhez. A birsalma befőzése vagy pedig birsalmasajt készítése ma csak abban különbözik a két vagy három évszázaddal ezelőtt divott beesínálttól vagy száraz liktáriumtól, azaz birsalmasajttól, hogy akkoriban a birsalmát minden esetben mustban főzték meg és több fűszer, mégpedig fahéj, szegfűbors került a befőttbe vagy a sajtna.

A birsalmabefőtt úgy készül, hogy a meghámozott és gerezdekre vágott

birsalmát először citromsavas vízbe rakjuk, hogy meg ne barnuljon, de már a hámozás közben hígabb cukorszörpöt készítsünk egy liter vízből (régebben mustból) és ötnegyedkilő cukorból s amikor a szörp forrni kezd, a birsalmagerezdeket — körülbelül 2 kg súlyút — a szörpbe rakjuk és 10–15 percig kevés fahéjjal és szegfűszeggel forrni hagyjuk, majd a gerezdeket úgynevezett habozó kanállal cserépvagy porcellántálba kiszedjük, a szörpöt kihűtjük. Ekkor azután ráöntjük a birsalmagerezdekre és 24 órán keresztül állni hagyjuk. Majd a gerezdeket esinosen és szorosan befőttesüvegekbe rakjuk és két egymást követő napon 8–10 percig idgőzöljük. A befőttet a kamrában időnként tanácsos megvizsgálni.

A birsalmasajt úgy készül, hogy a megmosott és tisztá ruhával ledörzsölt birsalmát szeletekre vágjuk és kevés vízben puhára főzzük, azután áttörjük, az áttört pép minden kilójához 60 deka cukrot adunk. A pépet tézasűrűsűgőre befőzzük. Törés közben egy-két citrom levét is befacsarhatjuk a péphe, sőt a teljes sűrűsödés előtt gorbárra vágott mandulát vagy diót keverünk, majd ha már besűrűsödött, finam asztali olajjal kikent formában kiszárítjuk. A pépet részben vagy egészben alkörmössel vagy bodzaléval pirostra is lehet festeni. A kiszárított pépet cukorral is szokták behinteni. Nagyanyáink fahéjjal és szegfűborsal ízesítették a birsalmasajtot és rendszerint kenyérsütéskor, a kenyér kiszedése után, a kemenében megszáritották.

Kedvelt esemege volt a mult század elején a sült birsalma, amely a következőképpen készült: A birsalmát karikákra vágta. A karikákat félnapig vagy egy napig kevés borban és nádmézbén áztatták. Ebből a léből azután kevés szegfűszeg és fahéj és egy tojás hozzáadásával tésztát készítettek, a karikákat a tésztába tették, zsírban kisütötték és nádmézzel meghintették és készen volt a esemege. A portugálok hosszú idő óta ismerő eddességet készítenek a birsalmából. Marmaladának hívják ezt az ingyenséget. Ebből származott a más gyümölcsökből is készült íz megjelölésére a marmelád elnevezés. A birsalma vízben áztatott magjának leve valamikor házszer is volt, különösen a kieseresedett ajkat kenték a lével, de szövetet is tisztítottak vele, állítólag sikerrel. Régen sokkal nagyobb beesben állott a birsalma, mint ma, pedig kitűnően felhasználható és rendkívül egészséges gyümölcs.

(n—n)

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK

Örömmel értesültünk arról, hogy Kedrovits Mihály közismert kartárs (Ostende-kávéház) fia, dr. Kedrovits Mihály a IV. Veres Pálné u. 16. II. em. 7. alatt orvosi rendelőt nyitott, ahol naponta d. u. 1/3—4 óráig rendel. Telefon: 185-212 és 135-312. Kartársunk fiának kívánunk e szép pályához sikert és boldogulást.

A Pécs-Baranyai Vendéglősök és Kocsárosok Ipartársulata

f. hó 12-én d. u. jól látogatott értekezletet tartott. Schmidt János elnök megnyitó szavaiban röviden vázolta az összejövetel célját. Az országos kongresszuson — mondotta — ipartársulatunk igen szép számban volt képviselve, így kívánatos lett, hogy a salgótarjáni kongresszus lefolyásáról a kartársaknak beszámoljunk. Üdvözlő az Országos Szövetség elnökét, Szücs Mihályt és a titkárt, akik mai napon körünkben megjelentek. Azt hiszi, a kartársak kívánságának tesz eleget, ha ezúttal felkéri Szücs Mihály országos elnököt, hogy az értekezleten a kongresszus munkáját ismertesse. Az elnök éljenzéssel fogadott szavai után Szücs Mihály országos elnök megköszönte a szíves fogadtatást és üdvözlést. Azután rátért a kongresszusra és pontról pontra ismertette az ott hozott határozatokat. Elmondta, hogy a határozatokat a kongresszuson elhangzott kívánságoknak megfelelően már illetékes helyre juttatta és bár iparunkat a hivatalos ígéretnél már sokszor csalódás érte, hiszi, hogy a legközelebbi kongresszuson a teljesült kívánságokról fog tudni beszámolni. Nem olyan optimista, hogy százsázalékos sikert remél, de meg van győződve arról, hogy a sok ígélet után most már sorra kerül azok teljesítése is. Beszámolt még arról is, hogy a közelmúlt napokban a kereskedelemügyi minisztériumban a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete és az Országos Mezőgazdasági Kamara kiküldötteinek bevonásával szakértekezlet volt az ismert, úgynevezett kötelező boros-menük kiszorgálása tárgyában. Ezen az értekezleten a földművelésügyi minisztériumból a borászati osztály vezetője, dr. Zombory Bertalan is résztvett. Szövetségünk, valamint a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete is azt az álláspontot foglalta el, hogy lehetőleg a kötelező borfogasztás bevezetése a menüknél. Ez alkalommal megbeszélés tárgya volt még a borfogaszt-

Fellner Béla f.ü.v.

Első belvárosi szállodal, vendéglői és kávéházi személyzeteket közvefítő iroda

Budapest, IV., Molnár ucca 3.
Telefon: 1-314-01.

Aztaltársaságok (spóregyletek) alapszabályai,

amelyek belügyminiszterileg már láttamozott hasonló alapszabályok után készültek,

kiadóhivatalunkban kaphatók

tás emelése. Szövetségünk álláspontja, hogy túlprodukción a borban nincsen, csak értékesítési válság van, de ennek gazdasági okai vannak: a gyenge kereset és a tisztviselői fizetések erős csökkentése hátrányosan befolyásolja a borfogyasztást és nem utolsósorban az államok autarkikus törekvése, miáltal a borexport leküzdhetetlen akadályokba ütközik.

Az értekezleten az elnök beszámolóját a kartársak élénk figyelemmel kísérték, végül Schmidt János ipartársulati elnök megköszönte Szücs elnök előadását és az értekezletet bezárta.

Ejszakai fényképezés cím alatt a Fotoélet 5. sz. szebkiadása most jelent meg. A könyv írója: Gyulai Ferenc dr. a tetszetős kis könyvecskében minden kerestetés nélkül, egyszerű szavakkal mondja el azt, amit az éjszakai felvételek készítéséről tudni kell. A műkedvelő fényképezők ezen nélkülözhetetlen kis illusztrált könyvecskét megrendelhetik a Fotoélet kiadóhivatalában: Bpest, II, Margit körút 34. Ára 1 pengő. Az összeg 10 filléres postabélyegekben is beküldhető.

Hat havi hitel olvasóinknak!

Közöljük tisztelt Olvasóinkkal, hogy lapunk kiadóhivatala az ABC központi irodával olyirányú megállapodást létesített, amely szerint mindennemű szükségletét (kalaptól a cipőig) Ön és minden családtagja Budapest legelőkelőbb cégeinél a megállapított készpénzárban ezen túl hat havi részlet-törlesztésre vásárolhatja.

A régi és közismert, jóhírnevű cég, ahol ezirányú bevásárlások eszközölhetők, az erre vonatkozó ABC vásárlási könyvecskében fel vannak sorolva.

Nagy örömünkre szolgál, ha Olvasóinknak ezen a módon is szolgálatára lehetünk, mert nem kétséges, hogy feltétlenül igen nagy előny a mai gazdasági viszonyoknál az, ha szükségleteiket nem kell egy összegben kifizetni, hanem ugyanabban az árban, mintha a vásárlás készpénzben történt volna, hat hónapon keresztül, részletekben törlesztheti.

Kiadóhivatalunk a legnagyobb készséggel minden felvilágosításra délelőtt 9–2 óra között (telefon: 118-898) rendelkezésre áll és reméljük, hogy ezt a rendkívüli kedvezményt Olvasóink minél szélesebb körben fogják igénybevenni.

Amikor az adósok szíve megszólal...

Egy igen érdekes hírt közöl az egyik angol szaklap. Egy londoni hentes és mészáros kénytelen volt üzletét bezárni és az üzlet redőnyére a következő plakátot ragasztotta: „Üzletemet kénytelen voltam bezárni, mert a hiteltelbe vásárló vevőim pénzem megtartották és ezáltal tönkretettek. Há-

rom nap mulva ezen a helyen kifüggesztem az adósok teljes névsorát.“

Ugylátszik a szerencsétlen iparos sorsa az adósok lelkiismeretét felébresztette, mert a három nap még nem mult el és minden vevő sietett megfizetni adósságát, úgyhogy nevük ki-függesztésére nem került sor. A boldog mészáros ezek után újból kinyitotta üzletét, a kihitelezést azonban valószínűleg beszűkítette.

Kérdezzük olvasóinkat, hogy hazánkban hány iparos ment tönkre azért, mert a vevők egy része pénzüket megfartotta. Ugyanilyen okokból kifolyólag három, valamikor jómódú fővárosi iparos került öreg napjaira a szegényházba.

Ha valaki nálunk utózná az angol mészáros és ily módon akarna az adósok lelkiismeretéhez apellálni, nem hiszük, hogy lenne eredménye. Mert úgy látszik, nálunk már minden jóérez és vele együtt a lelkiismeret is kihalt.

Annyi lelketlen cselekedetre vete-mednek egyesek, hogy nem riadnak vissza felebarátaikat, sőt még saját rokonaikat is tönkretenni. Mikor fog már végre egyszer a jóézés felülkerekedni?

A Vendéglősök és Koresmárosok Temetkezési Egyesülete

e hó 22-én a VIII. Kerepesi út 5. szám alatti Andreics-féle vendéglőben tartja havi igazgatósági ülését, amikor új tagfelvételt is eszközöl.

Olvasóink szíves figyelmét felhívjuk lapunk mai számában, a 8. oldalon megjelent **Herczeg és Fodor** 50 éve fennálló női konfekciós cég hirdetésére. Ha olcsón és izlésesen akar öltözködni, úgy feltétlenül keresse fel a fenti céget.

Ahová többé nem adnak italmérisi engedélyt.

A m. kir. pénzügyminisztérium 147.214/2—1937. V. fő. szám alatt hozott rendeletével közölte, hogy a IX. Ferenc uca 26. számú és a VI. Ó uca 42. számú házakban levő helyiségeket vendéglői és kocsmái italmérisi szempontból tiltott helynek minősítette, ahova többé italmérisi engedély nem adható, ilyen engedély oda át nem írható. Az ilyen kérelmeket a pénzügyigazgatóság minden tárgyalás nélkül el fogja utasítani.

Tizenegynapos borkezelési tanfolyam kezdődik november havában.

November hónap vendéglősök, koresmárosok, családtagjaik és alkalmazottaik részére 11 napos borkezelési tanfolyam kezdődik Budafokon a m. kir. állami szőlészeti és borászati szakiskolában. Az előadások hétköznap délután 3–6-ig lesznek megtartva. Azok az érdeklődők, aki ezen a tanfolyamon részt kívánnak venni, ezen szándékukat szóval vagy írásban a részvételi díj egyidejű lefizetése mellett október 30-áig jelentsék a Magyar Szállodások, Ven-

Alapítva: 1836. Centennárium: 1936.

KOSSUCH JÁNOS
Budapest, IX, Vámház körút 5. sz.
Telefon: 387-111.

Üveg-, porcellán- és tűzállóedények, mindennemű vendéglői és szállodai edény. Disztárgyak, üveg- és porcellánkészletek. Üzleti tálak. Ajkai üvegyárának budapesti főlerakata. Védjegy: „Magyar Kristály“. ABC tag.

déglősök és Koresmárosok Országos Szövetsége irodájában, Budapest, VI, Csengery uca 51. A részvételi díj (lev. díjjal együtt) 16.— pengő.

Halálozás.

Jeszli Antal, a községi „Struce“ szálló bérője, elhunyt.

Borostyánkői (Baldauf) Mátyás, a budapesti „Mátyás pince“ tulajdonosa, hosszabb szenvedés után f. hó 6-án 64 éves korában elhunyt. Igen nagy részvételt temették a népszerű kartársait.

Ritter Lőrinc budafoki vendéglős hosszabb szenvedés után 42 éves korában elhunyt.

Eredmény. Az alanti cégnek lapunkban közölt hirdetése révén vevőköre megnagyobbodott. Ez igazolja olvasóink megelégedését, hogy abrosz, lepedő, vászon és egyéb textilárakat gyári áron számítja. Mintáit kívánatra utazójával bárhol bemutattja vevőkényszer nélkül. Blau Jenő cég, Budapest, V, gróf Tisza István uca 11. sz.

A kötelező boros menü bevezetése tárgyában

e hó 7-én a kereskedelmi és közlekedési minisztériumban dr. Arkay Ferenc osztályfőnök elnökle alatt értekezlet volt. Az értekezleten résztvett a földművelésügyi minisztérium képviselője, dr. Zombory Bertalan miniszteri tanácsos, az Országos Mezőgazdasági Kamara részéről Klemetis B. titkár, Szövetségünk részéről Szücs Mihály elnök, Szöllősy Ferenc és Lehőtz Lajos t. elnök, Mátyás György és Layer József Magyaróvárról és Pósch Gyula titkár, a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete részéről Malosik Ferenc elnök, Bandl József és Gundel Károly, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete részéről dr. Baross Endre országgyűlési képviselő, alelnök és dr. Reizmann Zoltán igazgató. Az értekezlet a tervbe vett kötelező boros menük ellen foglalt állást és egy alternatív megoldás mellett döntött.

Kecskeméti
Mintapince és
Kereskedelmi kft.
KECSKEMÉT, SZÉCHENYI UCCA 2.

Régen rossz annak,
aki nem érti meg, micsoda
erő van a szakmai sajtóban.

Ne felejtse el az előfizetési díjat beküldeni!

A „Fogadó-Magyar
Vendéglős”
állandó melléklete

A KORCSMÁROS

Akorcsmaiparérde-
keik képviselő
szaklap

BORPIAC

A szüret a befejezéshez közeledik. A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint minőségileg a termés jónak mondható, a termés mennyisége pedig, egyes vidékektől eltekintve, megfelelő jó közepes. Nyársapátin kisebb tételeket 0.7 filléres áron vásároltak mustot, Kiskunmajsán kereskedők 0.4–0.5 filléres alapon vásároltak. Soltvadkerten a szüret kezdetén 0.5 fillért, később már 0.7 fillért is adtak cukorfokont. Bácsalmáson általában 16–18 cukorfokok a mustok, de vannak helyek, ahol 23 fokos mustot is mértek. Cukorfokoként 0.7 filléres áron történtek vásárlások. Ugyanígy Jánoshalmán. Pakson a legutóbbi héten szüret mustok kitünnek. Új borban, bár vételek még nem történtek, de 1.3 filléres alaptól kezdve lehet vásárolni. Balatonfüreden érdeklődés van finom és magasfokú mustok borai iránt igen élénk és rövidesen, ha a borok kiforrtak, ezen minőségekben erős üzletre van kilátás.

ÜZLETI HIREK

Budapest. Bertók Mihály a Hármasfő-hegyen levő turista-ház több éven át volt főpincére még a nyár folyamán átvette a Pálffy téren levő „Kakaskapu” éttermet. Bertók kar-társ nagy szakértelemmel az átalakított üzletet új alapra fektette és örven-detesen fellendítette.

Vác. Radányi Ede volt szeghal-mi szállodás átvette az itteni „Kúria” szállodát és azt teljesen átalakítva, modernizálva és újonnan berendezve e hó 9-én ünnepélyesen megnyitotta.

VILÁGPURITÁS

elnevezés alatt a kitűnően bevált új poloskairtószer került forgalomba, amely minden elődsí férget és poloskát radikálisan elpusztít.

Ennek az új szernek használata av-val az előnnyel jár, hogy minden házi-asszony könnyűszerrel végezheti az ir-tást. Az eredmény tökéletes, nem pisz-kit, nem büzlik, nem hagy semmiféle foltot maga után, nem ártalmas az emberek egészségére és a berendezési tárgyra. Kapható minden jobb ház-tartási üzletben kimérve és 1, 1/2 és 1/4 literes palackokban is.

Megrendelések postán eszközöl a **VILÁGPURITÁS** gyár és vezérkép-velete VÁC, Szent István tér 12. sz.

A Kristály-vízef

forgalombahozza a Szent Lukács Gyógyfürdő Kristálykút vállalata
Telefon: 15-60-80.

Elaaó szálloda, vendéglő és kávéház

Hatvan központjában (járasi székhely) 50 éve fennálló, legnagyobb forgalmú tén, a Kossuth téren levő, jól bevezetett, modern szálloda, vendéglő és kávéház egyemeletes épülete kedvező fizetési feltétellel eladó.

Ugyancsak Hatvan központjában fekvő római kat. templom melletti modern ház (mészárszék félszázad óta) azonnal eladó.

Közelebbiek a Hatvani Nép-bank Rt.-nál, Hatvan, megtudhatók.

A sárbogárdi közbirtokosság tulajdonát képező, sárbogárdi Piac téren fekvő

Korona szálloda és vendéglő

1938. évi április hó 1-től háromtól tíz évig terjedő időtartamra bérbeadó. A bérbevenni szándékozók árajánlatukat zárt borítékban a bérleti idő megjelölésével Huszár Gábor kishirtokos, Sár-bogárd címére a hirdetés megjelenésétől számított harminc napon belül adják be, mert a későbbben beérkezet-tek figyelembe nem vehetők. Tökeerős pályázók előnyben részesülnek.

Sárbogárd, 1937 október 15-én.

Huszár Gábor sk.

a sárbogárdi közbirtokosság elnöke.

Borpalota Rt.

Budapest, VI., Király u. 26.

Telefonszámok: 1-140-44 és 1-184-64.

Ajánlja kiváló minőségű
márkás fajborait palackoz-
va és hordótételben.

Szép abroszok szalvéták
Edénytörölők, konyharuhák stb
Függöny és butorkartonok
új mintákkal

Klein Antal divat-házában
olcsón vásárolhatok
Király-utca 4

URAK!

jól ruházkodnak

REISZ

R U H A H Á Z Á B A N
BUDAPEST, RÁKÓCZI ÚT 19.
(Uránia mellett)

Csak okos emberek

olvassák el a szaklapot
elejétől végig.

Ők tudják, hogy miért

Kreibich-iroda

az ország legnagyobb és legelő-
kelőbb szállodai, vendéglői főpin-
cérek és személyzet ELHELYEZŐ
irodája. Az ország legrégebbi
ilyen üzlete.

Cím: BUDAPEST, Molnár u. 12.
Telefon: 1-854-66

„KRONOSZ”

óra- és ékszerkereskedelmi rt.

Cégünk törekvése: Az árút a gyártól közvetítő nélkül olcsón és elsorángú kivitelben a vevő-höz juttatni. Dús választék mindenemű óra és ékszertárgyakban.

Elsorángú órajavitóműhely.

ABC-kezdve.

világhírű svájci órágyár vezér-
képviselője és gyári lerakata.
Budapest, IV., Eskü út 3. félem.
Telefon: 189-214.

50 ÉVE ISMERIK ÉS
ELISMERIK

Herczeg István
BUDAPEST VII. THÖKÖLY ÚT 24.

textil- és divatházat

ABC-re
OLCSÓN

ÚRIDIVAT, FEHÉRNEMŰ
KÖTÖTTÁRU, ALSÓRUHÁZAT

Székely-nél

IV, VÁMHÁZ KRT. 4

ÉRZÉKENY, FÁJÓS LÁBAKRA

készíték orvosok által elismert, új-találmányú prima varrott **gyógycipőket, lúdtalp, fagyás, izzadás, tyúkszem, borkeményedések** ellen, garancia mellett a legújabb fazonban és színben 30.— pengőit. precíz lúdtalp-betéteket készítenek és raktáron tartok.

NYÁRY JÁNOS **gyógycipész,**
BUDAPEST, VI, SZONDY U. 25. TEL: 1-211-20.

Címet kérem megőrizni.
Kérjen ismertetőt. — Ingyen lábátvilágítás.